

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Lansinkweg 2 Zutphen
Rapportnummer 17-0042

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Lansinkweg 2 Zutphen

februari 2017

Rapportnummer: 17-0042

In opdracht van: Heico bv
Lansinkweg 2
7207 DG Zutphen

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: ing. J.J.F. Rotteveel

Auteur: ir. N Arts

Kwaliteitscontrole: ir. E.J.F. Claassen

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Zorgplicht	3
1.4	Leeswijzer	4
2	Plangebied	5
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	5
2.2	Voorgenomen plannen	7
3	Methode.....	9
4	Natuurwaarden	10
4.1	Beschermde gebieden.....	10
4.2	Beschermde soorten	11
4.2.1	Flora.....	12
4.2.2	Vlinders en libellen	12
4.2.3	Kevers en slakken	13
4.2.4	Vissen	13
4.2.5	Reptielen en amfibieën.....	13
4.2.6	Vogels.....	15
4.2.7	Zoogdieren.....	16
5	Conclusies	20
	Geraadpleegde bronnen	22
	Bijlagen	
	Bijlage 1 Wet- en regelgeving	
	Bijlage 2 Waarneming mogelijk dassenhol	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens de locatie Lansinkweg 2 te Zutphen te herbestemmen. In verband met de planologische procedure is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden. Hierbij wordt gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en soortgerichte bescherming.

Vanaf 1 januari 2017 is de nieuwe wet Natuurbescherming (wn) in werking getreden. Deze wet bundelt de drie oude wetten op het gebied van soort- en gebiedsbescherming; Boswet, Natuurbeschermingswet 1998 en Flora- en faunawet. Uiteraard toetsten wij vanaf 1 januari aan de bepalingen volgens de nieuwe wet Natuurbescherming. In de praktijk zal na 1 januari de wijze van toetsen niet veranderen.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming (wn). Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit een akker met kleigrond die aan de noord- en oostzijde begrensd is met een houtsingel. Aan de noordzijde betreft dit jonge aanplant van onder andere zomereik. Aan de oostzijde bestaat de houtsingel uit onder andere oude essen en wilgen. Langs de houtsingel loopt een "klompenpad" (openbare wandelroute). Het plangebied wordt aan de westzijde begrensd door de Lansinkweg en aan de zuidzijde door een sloot.

Op het terrein is een aantal pluimveestallen, een boerderij en een boomgaard aanwezig. Daarnaast zijn op het terrein enkele bomen aangeplant en uilenkasten opgehangen.

Het grondgebruik in de nabije omgeving bestaat hoofdzakelijk uit landbouw en een deel bedrijventerrein (zuidwesten).

De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1 en de globale begrenzing in figuur 2. Op pagina's 6 en 7 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 2. Locatie plangebied (rode vlak) (bron: Googlemaps)

Figuur 2. Globale begrenzing plangebied (rode vlak) (bron: Bingmaps)

Foto 1. Akker ten westen van pluimveestal

Foto 2. Akker ten noorden van pluimveestal

Foto 3. Houtsingel aan de noordkant van plangebied

Foto 4. Akker ten oosten van pluimveestal

Foto 5. Houtsingel aan de oostkant van plangebied

Foto 6. Mogelijke dassenburcht in houtsingel aan de oostkant van het plangebied

Foto 7. Mogelijke dassenburcht in houtsingel aan de oostkant van het plangebied

Foto 8. Mogelijke dassenburcht in houtsingel aan de oostkant van het plangebied

2.2 Voorgenomen plannen

Initiatiefnemer is voornemens de locatie Lansinkweg 2 te Zutphen te herontwikkelen, zie figuur 3.

Figuur 3. Inrichtingsplan

Op het terrein worden 6 groepsverblijven en 30 chalets gerealiseerd. Het terrein zal verder groen worden ingericht met singels, graslanden, bloemrijke akkerranden een hoogstamboomgaard en waterretentie. De gebouwen op het terrein blijven behouden. De pluimveestallen krijgen een nieuwe functie onder andere als opslag van campers/caravans.

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de NDFF, de websites Vlindernet.nl, Libellennet.nl, Waarneming.nl, verspreidingsatlas.nl en Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen. De gegevens over vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders en libellen zijn onder andere uit dergelijke atlassen afkomstig. Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooi-resten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Een eenmalig veldbezoek is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van een eenmalig veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 9 februari 2017 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: droog, bewolkt, matige wind en circa 0 °C, lokaal een dun sneeuwdek.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Economische Zaken (EZ) blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op ongeveer 850 meter afstand van het plangebied ligt, zie figuur 4. Dit betreft het Natura 2000-gebied Rijntakken.

Figuur 4. Ligging plangebied (rode vierkant) ten opzichte van Natura 2000-gebied (geel) (bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>)

Effectbeoordeling

In het plangebied worden 30 chalets en 6 groepsaccommodaties gerealiseerd. Vergeleken bij het aantal inwoners van Zutphen en de recreanten op het park Vesting de Bronsbergen dat grenst aan het Natura 2000-gebied zal de extra recreatiedruk als gevolg van de voorgenomen plannen op het Natura 2000-gebied te verwaarlozen zijn.

Vanwege de relatief grote afstand tussen het Natura 2000-gebied en het plangebied zijn eventuele verstoring door licht, geluid, trilling, optische verstoring en vervuiling op voorhand uit te sluiten.

Het herontwikkelen van het plangebied zal geen negatief effect hebben op het Natura 2000-gebied Rijntakken.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS genoemd) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met

elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland. Uit de kaarten van de website van de provincie Gelderland, blijkt dat het plangebied geen onderdeel uitmaakt van het NNN. Het dichtstbijzijnde onderdeel van het NNN bevindt zich op ongeveer 650 meter afstand van het plangebied. Figuur 5 toont de ligging van het plangebied ten opzichte van het NNN.

Figuur 5. Ligging plangebied (rode vlak) ten opzichte van het NNN (groen) (bron: <https://gldanders.planoview.nl/planoview/omgevingsplannen>).

Effectbeoordeling

Het plangebied behoort niet tot het NNN. Gezien de relatief grote afstand en de lokale aard van de plannen is het redelijkerwijs uit te sluiten dat het realiseren van vakantieverblijven in het plangebied een negatief effect heeft op het nabijgelegen NNN.

Conclusie

Het is gezien de lokale aard van de plannen en de relatief grote afstand tot beschermde gebieden redelijkerwijs uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg zullen hebben op Natura 2000-gebieden en/of het NNN.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of er mitigerende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen een kilometer van het plangebied de volgende beschermde plantensoorten voorkomen:

Akkerogentroost, groot spiegelklokje, grote leeuwenklauw, liggende ereprijs, vroege ereprijs, wilde ridderspoor (alle §3.3 wn). Deze planten komen voor in Cortenoever aan de overzijde van de IJssel. Het plangebied bestaat uit weiland en intensief gebruikte akker. In het plangebied ontbreken geschikte biotoop voor deze soorten. Het voorkomen van deze en andere beschermde soorten binnen het plangebied kan derhalve worden uitgesloten.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van geschikte biotopen is het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied uit te sluiten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Volgens gegevens van de website Vlindernet.nl, De dagvlinders van Nederland (Bos et al., 2006) en de NDFF komt in de omgeving van het plangebied de beschermde vlindersoort kleine ijsvogelvlinder (§3.3 wn) voor. De kleine ijsvogelvlinder komt voor in gevarieerde, vochtige gemengde bossen of loofbossen, zoals elzenbroekbos en de waardplant is (wilde) kamperfoelie. Bevindingen uit het veldbezoek tonen aan dat in het onderzoeksgebied geen geschikte biotopen aanwezig zijn en specifieke waardplanten ontbreken voor het voorkomen van kleine ijsvogelvlinder. Beschermde dagvlinders hebben specifieke habitateisen; het onderzoeksgebied voldoet hier niet aan.

Uit De Nederlandse libellen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002), de website libellennet.nl en de NDFF blijkt dat de libelsoort beekrombout voorkomt in de omgeving van het plangebied.

Door het ontbreken van oppervlaktewater is geen voortplantingsbiotoop voor libellen aanwezig in het plangebied. De Vierakkerse Laak, die ten zuiden van het plangebied loopt, is mogelijk wel geschikt als voortplantingsgebied van de beekrombout. De beekrombout foerageert langs houtwallen, bossen en ruigtes. Mogelijk foerageert de beekrombout langs de houtwal binnen het plangebied. Het is mogelijk dat beekrombout incidenteel door het plangebied vliegt.

Effectbeoordeling

Mogelijk foerageert de beekrombout langs de houtwal binnen het plangebied. Na de herinrichting zal het plangebied even geschikt zijn als foerageergebied voor deze libelsoort. Negatieve effecten zijn zodoende uit te sluiten.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van geschikte biotopen is het voorkomen van beschermde soorten (dag)vlinders uit te sluiten. In het plangebied is geen voortplantingsbiotoop aanwezig voor (beschermde) libellen. Mogelijk foerageert beekrombout langs de houtwal in het plangebied. De voorgenomen

plannen hebben geen negatief effect op de functie van het plangebied als foerageergebied voor deze libelsoort.

4.2.3 *Kevers en slakken*

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat vliegend hert (§3.3 wn) op een afstand van 10-25 kilometer van het plangebied voorkomt.

Vliegende herten komen voor in (oude) eikenbossen op uitvloeiende sappen (soortenbank.nl). Dit type habitat is niet aanwezig in het plangebied. Vanwege de actuele verspreiding en het ontbreken van geschikt habitat voor vliegend hert, kan het voorkomen van vliegend hert in het plangebied worden uitgesloten.

Beschermde waterkevers en slakken zijn afhankelijk van permanente wateren. In het plangebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig. Het voorkomen van beschermde waterkevers en/of slakken in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

Conclusie

In het plangebied ontbreken geschikte biotopen voor beschermde soorten slakken en kevers. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.4 *Vissen*

In het plangebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig. Het plangebied grenst in het zuiden aan een watergang: de Vierakkerse Laak. Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater is het uit te sluiten dat (beschermde) vissen voorkomen in het plangebied. Binnen een straal van een kilometer komt de beschermde vissoort houting voor. Aangezien de voorgenomen plannen geen effect zullen hebben op de watergang, zijn negatieve effecten van de voorgenomen plannen op (beschermde) vissoorten uit te sluiten.

Conclusie

De voorgenomen plannen hebben geen effect op beschermde vissen.

4.2.5 *Reptielen en amfibieën*

Uit gegevens van de NDFF, RAVON en de amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen een kilometer van het plangebied de volgende soorten voorkomen: rugstreeppad (§3.2 wn), bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander (alle §3.3 wn).

Daarnaast komen de reptielsoorten levendbarende hagedis, hazelworm en ringslang (alle §3.3) op een afstand van een tot vijf kilometer van het plangebied voor.

Door het ontbreken van oppervlaktewater is in het plangebied geen voortplantingsbiotoop voor amfibieën aanwezig. De watergang die in het zuiden grenst aan het plangebied vormt mogelijk wel geschikt voortplantingsbiotoop voor amfibieën.

Gezien de huidige inrichting en gebruik van het plangebied is het redelijkerwijs uit te sluiten dat het plangebied landhabitat vormt voor rugstreeppad.

Het is aannemelijk dat algemeen voorkomende soorten amfibieën van §3.3 wn, zoals kleine watersalamander, bastaardkikker, gewone pad en bruine kikker binnen het plangebied voorkomen. Deze soorten kunnen het plangebied als landhabitat gebruiken en om te overwinteren.

Akkers en weiland zijn niet geschikt als leefgebied voor de levendbarende hagedis. De houtwal binnen het plangebied vormt wel geschikt leefgebied voor levendbarende hagedis. Het voorkomen van levendbarende hagedis in de houtwal is niet op voorhand uit te sluiten.

De hazelworm komt voor in bossen, bosranden, heide, houtwallen, struwelen, spoor- en wegbermen, kalkgraslanden, vestingwerken, steenhopen, ruderaal plaatsen en tuinen (Creemers & Van Delft, 2009). Meer dan andere reptielen is de hazelworm een soort die leeft in bossen en dan met name in bosranden en houtwallen. Het is een soort die ook in agrarische landschappen voorkomt (Creemers et al. 2009). De hazelworm komt derhalve mogelijk ook voor in de houtwal binnen het plangebied. De akkers en weiland in het plangebied vormen geen geschikt leefgebied voor de hazelworm.

Ringslang is het enige reptiel met een aanzienlijke presentie in het laagveen. Andere landschapstypen waarin relatief veel waarnemingen worden verricht zijn bos en struweel en op en nabij infrastructuur (wegen en spoorwegen). Meer dan andere reptielen komt de soort ook voor in een bebouwde omgeving en in het agrarisch gebied (Creemers & Van Delft, 2009). De meeste waarnemingen worden verricht langs en op waterkerende dijken en spoordijken en op de oevers van sloten, beken, meren, vennen, vijvers en poelen of in de directe omgeving hiervan. Het voorkomen van ringslang op de oevers van de Vierakkerse Laak en in de houtwal is derhalve niet op voorhand uit te sluiten.

Effectbeoordeling

De voorgenomen plannen kunnen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden tijdelijk negatieve effecten tot gevolg hebben voor amfibieën binnen het plangebied. Na de herinrichting zal het plangebied weer even geschikt zijn voor de voorkomende amfibieën.

Aangezien de voorgenomen plannen geen effect zullen hebben op de houtwal en de oever van de Vierakkerse Laak, zullen de voorgenomen plannen geen negatieve effecten hebben op mogelijk in het plangebied voorkomende levendbarende hagedis, hazelworm en ringslang.

Mitigerende maatregelen

Voor de mogelijk voorkomende algemene soorten van §3.3 van de Wet natuurbescherming geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de wet. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen.

Conclusie

Het is aannemelijk dat algemene soorten amfibieën van §3.3 het plangebied als landhabitat gebruiken. De voorgenomen plannen hebben mogelijk een tijdelijk negatief effect op deze amfibieën. Voor deze soorten geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen.

Aangezien de voorgenomen plannen geen effect zullen hebben op de houtwal en de oever van de Vierakkerse Laak, zullen de voorgenomen plannen geen negatieve effecten hebben op mogelijk in het plangebied voorkomende levendbarende hagedis, hazelworm en ringslang.

4.2.6 *Vogels*

Tijdens het veldbezoek zijn de vogelsoorten huismus, houtsnip, watersnip en grote zilverreiger waargenomen in het plangebied.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor algemene vogelsoorten. De houtwallen rond het weiland en de akkers zijn geschikt als foerageer- en broedgebied voor vogels.

In de omgeving van het plangebied is het voorkomen van huismus, kerkuil en steenuil bekend (NDFF en Waarneming.nl). Op het terrein zijn een kerkuil- en steenuilkast aanwezig. Beide nestkasten waren vorig jaar bezet. De kerkuilenkast bevindt zich in de zuidoostelijk gelegen schuur. De steenuilenkast hangt in een boom grenzend aan de boerderij. De huismussen waren aanwezig in de schuur. Nesten van kerkuil, steenuil en huismus zijn jaarrond beschermd.

Gezien de aanwezigheid van een vaste rust- en verblijfplaats van huismus, steenuil- en kerkuil in plangebied, dient het plangebied tevens als foerageergebied voor deze soorten.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten. In het plangebied en in de directe omgeving blijft voldoende alternatief geschikt foerageer- en broedgebied aanwezig tijdens en na de uitvoering van de voorgenomen plannen. Derhalve hebben de voorgenomen plannen geen negatieve effecten tot gevolg ten aanzien van het foerageer- en/of broedgebied van algemene vogelsoorten.

Voor de algemeen voorkomende vogelsoorten geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, het verwijderen van bomen en beplanting niet kan plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Gedurende het broeden zijn de nesten van vogels en de omliggende functionele leefomgeving strikt beschermd.

De voorgenomen plannen zullen geen effect hebben op de vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus, steenuil en kerkuil. De gebouwen blijven behouden. Na de herinrichting van het plangebied zal voor de steenuil, kerkuil en huismus evenveel geschikt foerageergebied aanwezig zijn in de vorm van groen rond de gebouwen, graanakker, bloemrijke akkerrand en boomgaard. De houtwallen zullen in tact blijven.

Mitigerende maatregelen

Door bomen en struiken buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen/snoeien wordt voorkomen dat negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor algemeen voorkomende vogelsoorten. De voorgenomen plannen zullen geen negatieve effecten hebben ten aanzien van foerageer- en/of broedgebied. Indien vogels aan het broeden zijn, kan het verwijderen van bomen en beplanting niet plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Door bomen en struiken buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen/snoeien wordt voorkomen dat er negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

De voorgenomen plannen zullen geen effect hebben op de vaste rust- en verblijfplaatsen en foerageergebied van huismus, steenuil en kerkuil.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, tweekleurige vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis, franjestaart en baardvleermuis (alle §3.2 wn) voorkomen in de omgeving van het plangebied.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en het is aannemelijk dat regelmatig vliegactiviteit van vleermuizen in het plangebied is. Binnen het plangebied zijn mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig in de gebouwen. Mogelijk zijn in de houtwal bomen met holtes aanwezig, deze holtebomen kunnen dienen als vleermuisverblijfplaats. De houtwal en de watergang vormen mogelijk vliegroutes voor vleermuizen.

Overige zoogdieren

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen een kilometer van het plangebied de volgende soorten voorkomen: bosmuis, bunzing, das, eekhoorn, egel,

haas, huisspitsmuis, konijn, ree, steenmarter, veldmuis, vos en wezel (alle §3.3 wn) en bever (§3.2).

Op een afstand van een tot vijf kilometer van het plangebied komen de zoogdiersoorten aarmuis, boommarter en dwergspitsmuis (alle §3.3) voor.

Alle genoemde soorten die vallen onder het beschermingsregime van §3.3 van de Wet natuurbescherming kunnen binnen het plangebied voorkomen.

In de houtwal zijn geen sporen van eekhoorn waargenomen. Ook zijn geen eekhoornnesten aanwezig in de houtwal. Overige delen van het plangebied vormen geen geschikt leefgebied voor eekhoorns. Het voorkomen van eekhoorns in het plangebied kan worden uitgesloten.

Het plangebied vormt geen geschikt leefgebied voor boommarter. Het voorkomen van boommarter binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Voor de steenmarter vormt het plangebied mogelijk onderdeel van het grotere leefgebied. In het plangebied is geen verblijfplaats van steenmarter aangetroffen.

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van bevers aangetroffen, ook is geen verblijfplaats van bevers aangetroffen. Het voorkomen van bevers binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

In de houtsingel aan de oostkant van het plangebied is een mogelijke dassenburcht aangetroffen, zie bijlage 2. De burcht heeft twee ingangen. Het verse nestmateriaal dat in de ingang van het hol lag, de vorm van de ingang (meer breed dan hoog) en de niervormige 'storthoop' rond de ingang, duidt op de aanwezigheid van een das.

Figuur 6. Locatie mogelijke dassenburcht (bron: Bingmaps)

Rondom de burcht zijn tevens wissels aangetroffen, mogelijk van een das, zie bijlage 2.

Effectbeoordeling

Het onderzoeksgebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben op de functie van het plangebied als foerageergebied. De houtwal blijft behouden. Na de herinrichting zal het plangebied mogelijk meer geschikt zijn als foerageergebied voor vleermuizen vanwege het aanplanten van een boomgaard en hagen. Ook in de directe omgeving blijft voldoende alternatief foerageergebied behouden.

De voorgenomen plannen zullen geen negatief effect hebben op mogelijk in het plangebied voorkomende vleermuisverblijfplaatsen. Het plaatsen van verlichting gericht op de houtwal kan een negatief effect hebben op een mogelijk aanwezige vliegroute van vleermuizen. Dit kan worden voorkomen door zuinig te zijn met verlichting, door verlichting af te schermen en niet op de houtwal te richten.

Mogelijk behoort het plangebied tot het leefgebied van een aantal algemene grondgebonden zoogdieren van §3.3: bosmuis, aardmuis, dwergspitsmuis, bunzing, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, ree, veldmuis, vos en wezel. De voorgenomen ontwikkeling heeft mogelijk een tijdelijk negatief effect op deze soorten tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Na de herinrichting zal het voor deze soorten meer geschikt zijn als leefgebied door het realiseren van een graanakker met bloemrijke akkerrand, hagen en een boomgaard.

Voor de steenmarter vormt het plangebied mogelijk onderdeel van het grotere leefgebied. In het plangebied is geen verblijfplaats van steenmarter aangetroffen. De voorgenomen plannen zullen geen negatief effect hebben op de steenmarter. Het plangebied zal na de herinrichting nog steeds geschikt zijn als onderdeel van het leefgebied van steenmarter. Ook in de omgeving blijft voldoende leefgebied voor de steenmarter beschikbaar.

Het realiseren van chalets en groepsaccommodaties en daarmee een toename van recreanten in het plangebied heeft mogelijk een negatief effect op de das. Het grootste deel van de nieuwe accommodaties is beoogd tegen de houtwal (met dassenburcht) aan, zie figuur 3. Nader onderzoek naar de bewoners van de burcht en het belang van de burcht in de houtwal voor de populatie en de functie van het plangebied is noodzakelijk.

Mitigerende maatregelen

Voor de soorten bosmuis, aardmuis, dwergspitsmuis, bunzing, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, ree, veldmuis, vos en wezel van §3.3 (wn) geldt in de provincie Gelderland in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen voor deze zoogdiersoorten.

Voor de das geldt dat nader onderzoek noodzakelijk is om het voorkomen van de das binnen het plangebied uit te kunnen sluiten, danwel vast te kunnen stellen. Daarnaast dient het gebruik van de burcht in kaart te worden gebracht. Indien de burcht in de houtwal een dassenburcht betreft, is het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk als negatieve effecten voor de das niet kunnen worden voorkomen. Op basis van het nader onderzoek kunnen tevens mitigerende maatregelen worden opgesteld om het aanvragen van een ontheffing mogelijk te maken.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Negatieve effecten op het foerageergebied zijn redelijkerwijs uit te sluiten. De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied.

Het plangebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren van §3.3 (wn): bosmuis, aardmuis, dwergspitsmuis, bunzing, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, ree, veldmuis, vos en wezel geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. Voor deze soorten geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen uit te voeren voor de zoogdiersoorten van §3.3 (wn).

Het voorkomen van eekhoorn, boommarter en bever in het plangebied kan worden uitgesloten.

Voor de das geldt dat nader onderzoek noodzakelijk is om het voorkomen van de das binnen het plangebied uit te kunnen sluiten, danwel vast te kunnen stellen. Op basis van het nader onderzoek kan indien de das binnen het plangebied voorkomt, een ontheffing worden aangevraagd en kunnen eventueel mitigerende maatregelen worden opgesteld.

5 Conclusies

Beschermde gebieden

Het is gezien de kleinschalige aard van de plannen en de relatief grote afstand tot beschermde gebieden redelijkerwijs uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg zullen hebben op Natura 2000-gebieden en/of het NNN.

Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die beschermd zijn onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten. In het plangebied en direct daar omheen blijft voldoende geschikt alternatief foerageer- en broedgebied aanwezig. Derhalve hebben de voorgenomen plannen geen negatieve effecten tot gevolg ten aanzien van het foerageer- en broedgebied van algemene vogelsoorten.

Als het verwijderen van bomen en struiken buiten het broedseizoen plaatsvindt, wordt voorkomen dat negatieve effecten optreden ten aanzien van broedende algemeen voorkomende vogelsoorten. In de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode voor het broedseizoen gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

De voorgenomen plannen zullen geen effect hebben op de vaste rust- en verblijfplaatsen en foerageergebied van huismus, steenuil en kerkuil die in het plangebied aanwezig zijn.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Negatieve effecten op het foerageergebied zijn redelijkerwijs uit te sluiten. Het plangebied blijft geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en ook in de directe omgeving blijft voldoende geschikt foerageergebied behouden.

De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op mogelijk voorkomende verblijfplaatsen. Het plaatsen van verlichting gericht op de houtwal kan een negatief effect hebben op een mogelijk aanwezige vliegroute van vleermuizen. Dit kan worden voorkomen door zuinig te zijn met verlichting en door verlichting af te schermen en niet op de houtwal te richten.

Soorten van paragraaf 3.3. van de Wet natuurbescherming

Mogelijk wordt het plangebied gebruikt door enkele beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën. De voorgenomen plannen hebben mogelijk een negatief effect op een aantal beschermde soorten zoogdieren en amfibieën. Voor deze soorten geldt in provincie Gelderland in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, zie bijlage 1. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen.

Voor de steenmarter vormt het plangebied mogelijk onderdeel van het grotere leefgebied. De voorgenomen plannen zullen geen negatief effect hebben op de steenmarter.

Voor de das geldt dat nader onderzoek noodzakelijk is om het voorkomen van de das binnen het plangebied uit te kunnen sluiten, danwel vast te kunnen stellen. Op basis van het nader

onderzoek kan indien de das binnen het plangebied voorkomt, een ontheffing worden aangevraagd en kunnen eventueel mitigerende maatregelen worden opgesteld.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Amfibieën	§3.3 wn	Landhabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Grondgebonden zoogdieren	§3.3 wn	Leef- en foerageergebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Steenmarter	§3.3 wn	Lee- en foerageergebied	Nee	-	-
Das	§3.3 wn	Leef- en foerageergebied	Ja	Mogelijk	Nader onderzoek
Vleermuizen	§3.2 wn	Foerageergebied	Nee	-	-
Vleermuizen	§3.2 wn	Verblijfplaatsen	Nee	-	-
Vleermuizen	§3.2 wn	Vliegroutes	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Houtwal niet verlichten
Vogels	§3.1 wn (nest niet jaarrond beschermd)	Foerageer- en broedgebied	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Verwijderen en/of snoeien van begroeiing buiten het broedseizoen
Steenuil en kerkuil	§3.1 wn (nest jaarrond beschermd)	Foerageergebied en broedgebied	Nee	-	-
Huismus	§3.1 wn (nest jaarrond beschermd)	Foerageergebied en broedgebied	Nee	-	-

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken, Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt, versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>, 6-2-2017.
- + Ligging NNN: <https://gldanders.planoview.nl/planoview/omgevingsplannen>, 6-2-2017.
- + www.compendiumvoordeleefomgeving.nl
- + www.eis-nederland.nl
- + www.libellennet.nl
- + www.soortenbank.nl
- + www.telmee.nl
- + www.vlindernet.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wn)	Categorie 2 (§ 3.2 Wn)	Categorie 3 (§ 3.3 Wn)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en de bijzondere nationale natuurgebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstoringseffect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgpcedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.

Bijlage 2 Waarneming mogelijk dassenhol

